

Obnova Glavarjevega sadovnjaka

V Glavarjevem letu dolgoletne sanje postajajo resničnost. Znano je, da je Glavar na Lanšprežu zasadil okoli 600 dreves raznega sadja, obnovil vinograd, nasadil lipov drevored in drevored murv za gojenje sviloprejk. Danes raste še nekaj starih dreves. Z zasaditvijo 65 od predvidenih 100 visokodebelnih starih

Foto: Arhiv Čebelarstva Koželj

sort jablan in hrušk smo čebelarji ČD Trebnje letos poskrbeli za obnovo Glavarjevega sadovnjaka. Drevesa so darovali Društvo Kočevarjev, Sadjarskovrtnarsko društvo Tunjice in Društvo Studenčani, za kar se jim lepo zahvaljujemo.

Anton Koželj, ČD Trebnje

Glavarjeva dediščina na Lanšprežu

Po smrti Glavarjevega očeta Testaferate 1763 so P. P. Glavarju v Komendi ukinili vse pravice do upravljanja Komende. Glavar je posest na Lanšprežu kupil od Alojzija Adolfa Auersperga in se tja leta 1766 tudi preselil. Obnovil je grad, sezidal kapelo, kozolec in hlev za plemensko živino. Na Lanšprež je privabil ljudi iz bližnje in daljne okolice. Poučeval jih je o naprednem kmetijstvu in čebelarstvu. Vzrejal je plemensko živino, kmetom je brezobrestno posojal denar za nakup plemenske živine in čebel, ob slabih letinah jih je zalagal s semenskimi žiti. Postavil je več čebelnjakov, tri na Lanšprežu, druge pa v okolici za prevoz čebel na pašo. Glavar je že leta 1764 skonstruiral nov panj z nakladami in podkladami. Poroča, da je teh panjev že več tisoč po Gorenjski. V zapisih navaja, da se ta panj dobro obnese tudi na Dolenjskem. Na Lanšprežu je 1781 ustanovil prvo čebelarško šolo. Spisal je pravila za praktični pouk in dal na razpolago svoje čebelnjake, sam pa je podajal znanje v deželnem slovenskem jeziku. Ustanovil je tudi čebelarško zadrugo. Glavar je umrl 24. januarja 1784. V oporoki je vse svoje premoženje zapustil glavnim in popolnim dedičem, bolnim in onemoglim iz Komende in podložnikom iz gospodarstva Lanšprež. Posest Lanšprež naj prodajo in v Komendi zgradijo bolnišnico. Po Glavarjevi smrti je posest menjavala lastnike in propadala. Leta 1945 so grad porušili, ostala je le propadajoča kapela. Po letu 1980 se je začela vseslovenska čebelarška akcija zbiranja sredstev za obnovo kapele. Obnovo je izvedel Zavod za spomeniško varstvo Novo mesto. Ves čas po obnovi smo za kapelo in

Grajska kapela sv. Jožefa leta 2021

bližnjo okolico skrbeli trebanjski čebelarji. Ministrstvo za pravosodje je 18. septembra 2008 prepisalo kapelo v last Občine Trebnje pod posebnimi pogoji in jo dalo v upravljanje Čebelarškemu društvu Trebnje. Po Glavarju se imenuje tudi regijska čebelarška zveza. V letu 2019 smo z občinama Mirna in Trebnje, Kmetijsko šolo Grm Novo mesto, ČZS, ČD Trebnje, RČZ PPG in Spomeniškim varstvom Novo mesto podpisali pismo o nameri o celostni ureditvi posestva Lanšprež, ki ga želimo spremeniti v tematsko dovršeno in vsebinsko privlačno okolje, ki bo prispevalo k prepoznavnosti, okrepilo turistični potencial območja in regije.

Anton Koželj, predsednik RČZ PPG

Foto: Arhiv Čebelarstva Koželj